

# Clean Industrial Deal

**70. jednání Výboru pro udržitelnou energetiku a dopravu**

Ing. Aleš Hilčer  
útvár Public Affairs

27. března 2025



# Clean Industrial Deal (CID) - úvod



**Evropská komise** proti předchozímu období **změnila oblasti, na které hodlá dát důraz**. Klíčová je nyní konkurenceschopnost průmyslu, snižování administrativní zátěže a podpora „novým“ sektorům, zejména obrannému průmyslu.

## Důvodů ekonomických problémů EU je mnoho

- Ambiciózní cíle přijaté v minulém období postupně začínají dopadat na firmy i domácnosti. Vliv to má na růst cen, tradiční průmyslové sektory se potýkají s problémy i zahraniční (nekalou?) konkurencí. Situace se odrazila ve volbách do EP, nárůstu podpory radikálních a populistických stran v mnoha zemích EU i růstu hlasů volajících po zmírnění „zelené vlny“.
- Ceny energií v EU jsou vyšší než u konkurentů v zahraničí, zejména USA či Číně.
- Turbulentní geopolitická situace a pokračující závislost na třetích zemích (např. válka na Ukrajině a celková bezpečnostní situace ve světě, obchodní/celní války s USA, závislost čínských technologií).
- Podnikatelské prostředí v EU je silně přeregulováno, investice zaostávají.
- Již schválené a připravované iniciativy si vyžadují masivní investice, které se ale nedaří realizovat.

## EK připouští problémy a postupně přichází s návrhy opatření

- Dohoda pro čistý průmysl, Akční plán pro dostupné energie, balíček ke snížení zátěže a reportovacích povinností.

# Clean Industrial Deal – základní pilíře



Dne 26. 2. Evropská komise představila „*Clean Industrial Deal*“ jako klíčový nástroj k posílení konkurenceschopnosti evropského průmyslu.

## Základní pilíře CID

1. Cenově dostupná energie – levnější elektřina, více OZE, lepší propojení sítí;
2. Podpora poptávky po čistých technologiích – dekarbonizace průmyslu (skrze elektrifikaci); rozvoj vodíku; do veřejných zakázek zahrnout kritéria udržitelnosti, odolnosti a upřednostnění výrobců z EU;
3. Financování a státní podpora – Vytvoří Fond konkurenceschopnosti (součást příštího VFR), který EK předloží v létě.
  - EK navrhne Industrial Decarbonisation Bank s cílem 100 mld EUR (částečně z Inovačního fondu, dodatečných příjmů z ETS a revizí InvestEU)
  - EK doporučí státům změny daňových odpisů pro urychlení dekarbonizace a usnadní schvalování státní pomoci.
4. Cirkularita a surovinová bezpečnost – EU musí snížit závislost na třetích zemích. Přejde s novou legislativou k cirkulární ekonomice (2026), včetně omezení vývozu některých surovin. Vznikne „*EU Critical Raw Material Centre*“, který bude dělat společné nákupy surovin pro firmy či státy.
5. Globální trhy a obchodní politika – strategická partnerství, ochrana evropského průmyslu (mj. skrze CBAM);
6. Dovednosti a spravedlivá transformace – kvalitní pracovní místa pro kvalitní pracovníky.

# CID – pohled českého průmyslu (1)



## Změna rétoriky:

- Pozitivní je, že EK identifikovala některé z příčin ztráty konkurenceschopnosti a slibuje nápravu.

## Clean industrial Deal vs Green Deal?

- CID neznamená konec Zelené dohody pro Evropu. Ambiciózní klimatickou politiku lze podle EK dělat ruku v ruce s posilováním konkurenceschopnosti průmyslu.
- Současně trvá na stanovení emisního redukčního cíle pro skleníkové plyny do roku 2040 o 90 % proti roku 1990. To nepovažujeme za realistické. Debatovat o velmi ambiciózním cíli ve chvíli, kdy se EU pokouší „zachránit“ průmysl a čelit dalším tlakům, může být i z politického hlediska kontraproduktivní a bude EU dál štěpit.
- EK připouští, že některá minulá opatření šla příliš daleko a zkouší upravit (pokuty za CO<sub>2</sub> z aut, odklady účinnosti legislativ jako nařízení o odlesňování).

# CID – pohled českého průmyslu (2)



## CID slibuje snižování administrativní zátěže - bude to ale stačit?

- Souběžně představený Omnibus I a II, tedy balíček ke snížení reportovacích povinností v rámci taxonomie, CSRD, CSDDD a zjednodušení CBAM jsou kroky správným směrem. Některé firmy budou osvobozené z povinností, množství poskytovaných dat se sníží, odkládá se účinnost některých povinností.
- Řada problémů nicméně přetrvává. Velké firmy budou mít nadále povinnosti získávat data napříč dodavatelským řetězcem. V taxonomii EK nenavrhl přearování jádra z přechodné kategorie či úpravy striktních termínů pro plynové projekty.

## CID počítá s řadou dalších legislativních návrhů

- Revidovat se budou pravidla pro zadávání veřejných zakázek, aby lépe zohlednila lokální aspekt i další necenová kritéria, jako je udržitelnost či odolnost. Jak zaručit, že to nepovede k navýšení cen za produkty či služby?
- Upraví pravidla pro poskytování státní pomoci (kde např. zatím chybí zjednodušení pravidel pro jaderné projekty).
- Je tak otázkou, zda je možné reálně hovořit o deregulaci či zjednodušování legislativy. Jen těžko bez detailů lze hodnotit ekonomický dopad zvažovaných opatření.

# CID – další kroky



| Oblast                            | Legislativa                                | Kdy?                  |
|-----------------------------------|--|-----------------------|
| <b>Energetika a Dekarbonizace</b> | Prodloužení Gas Storage nařízení           | Q1 2025               |
|                                   | Industrial Decarbonisation Accelerator Act | Q4 2025               |
|                                   | European Grids Package                     | Q1 2026               |
|                                   | Delegovaný akt k nízkouhlíkovému H2        | Q1 2025               |
|                                   | Ozelenění firemních flotil                 | 2025-2026             |
| <b>Trhy a Ekonomika</b>           | Revize směrnice o veřejných zakázkách      | Q4 2026               |
|                                   | Akt o oběhovém hospodářství                | Q4 2026               |
|                                   | Iniciativa „zeleného DPH“                  | Q4 2026               |
|                                   | Postupná revize CBAM                       | Q1 25 – Q3 25 – Q1 26 |
| <b>Financování a státní pomoc</b> | Posílení InvestEU                          | Q1 2025               |

| Oblast                            | Nelegislativní návrhy                    | Kdy?    |
|-----------------------------------|--|---------|
| <b>Energetika a Dekarbonizace</b> | Pilotní program EIB pro podporu PPAs     | Q1 2025 |
|                                   | Doporučení pro síťové poplatky           | Q2 2025 |
|                                   | Doporučení k energetickému zdanění       | Q4 2025 |
|                                   | Vodítka k CfDs a PPAs                    | Q4 2025 |
|                                   | Vodítka k podpoře flexibility            | Q4 2025 |
|                                   | Update PINC                              | 2025    |
| <b>Trhy a Ekonomika</b>           | Doporučení pro daňové úlevy spjaté s CID | Q2 2025 |
|                                   | Vodítka k FSR                            | Q1 2026 |
|                                   | Zpráva k MifiD/REMIT                     | Q4 2025 |
|                                   | První vlna projektů CRMA                 | Q1 2025 |
| <b>Financování a státní pomoc</b> | Revize Rámce státní pomoci               | Q2 2025 |
|                                   | Flagship Horizon Europe                  | Q4 2025 |
|                                   | Pilotní aukce IF                         | 2025    |
|                                   | Spuštění Clean Industrial Bank           | Q2 2026 |
| <b>Lidský kapitál</b>             | Union of Skills                          | Q1 2025 |

# CID – ceny energií



## Hlavní příčina vysokých a volatilních cen energií

- Dle EK dovoz a závislost na fosilních palivech, přílišná regulace jen částečně, ambiciózní environmentální, klimatické nikoli, neboť konkurence a plnění cílů prý možné dělat společně. Opravdu?
- Řešením má být elektrifikace, přechod na čisté domácí energie, zlepšení propojení a rozvoje sítí i efektivnější využívání energií.

## Příklady konkrétních navržených kroků k řešení situace a jejich relevance

- Snížit zdanění elektřiny a odstranit z účtů neenergetické složky nákladů.
- Urychlení povolovacích procedur pro čisté zdroje a sítě (kromě OZE EK zmiňuje i SMR).
- Podpora dlouhodobých kontraktů (PPA).
- Potřeba rozvoje sítí, nutno více zdůraznit i podporu pro distribuční, nejen přenosové sítě. Neřeší z jakých zdrojů by to mělo být financováno.
- Zavedení účinnějších síťových poplatků, které budou motivovat k flexibilitě a investicím do elektrifikace.
- CID nepředkládá řešení přes změny v oblasti emisního obchodování, zejména u EU ETS II.
- EK zmiňuje, že zemní plyn bude i do budoucna hlavním faktorem určujícím ceny.

# CID – energetika



CID sice zmiňuje technologicky neutrální přístup, avšak stále jasně přetrvává podpora hlavně OZE, sic jádro explicitně nevylučuje.

- Chybí jasná podpora jaderné energetiky (nad rámec relativně obecných tvrzení k malým modulárním reaktorům), a to jak v přímé finanční podpoře, přístupu k fondům, zjednodušení procedur u notifikací či úpravě podmínek v taxonomii.
- Malé modulární reaktory budou hrát v budoucnu roli, ale je nezbytné uznat i roli velkých jaderných zdrojů a podpořit prodlužování životnosti stávajících i výstavbu budoucích.

ČR se neobejde bez zemního plynu, a to jak pro produkci elektřiny, tak tepla.

- CID ale plynovou energetiku opomíjí. Obdobně jako u jádra je potřeba upravit kritéria (vydání stavebního povolení do roku 2030 a termín povinného přechodu na 100% obnovitelné plynu do roku 2035).
- Neupravuje tzv. kapacitní mechanismy. Jejich schvalování by mělo být výrazně zjednodušeno a otevřeno potenciálně širšímu množství států než těch, které nyní přísné podmínky splňují.

EK správně zdůrazňuje potřebu elektrifikace (i pro dekarbonizaci průmyslu)

- Klíčové k tomu bude i navýšení financování, zajištění dostatečných energetických zdrojů, které elektrifikaci umožní.
- EK musí zavést pragmatická pravidla pro regulaci vodíku, tedy zejména metodiku pro nízkouhlíkový vodík. Je také nezbytné upravit přísné požadavky na „addicionalitu“, a pravidel pro obnovitelný vodík (RFNBO), které brzdí investice.



# CID- zhodnocení



## POZITIVA

- ✓ Změna rétoriky. Průmysl v centru pozornosti.
- ✓ Připuštění role jádra v dekarbonizaci, byť omezeně.
- ✓ Postupné dílčí ústupky z předchozích přehnaně ambiciózních politik.
- ✓ Důraz na snížení administrativní zátěže, změny pravidel u due diligence, CBAM.

## NEGATIVA

- ✗ Většina opatření zatím jen na papíře. Chybí hodnocení dopadů. Hrozí, že mohou vést ke zvýšení cen (např. nesprávné nastavení pravidel u zadávání veřejných zakázek).
- ✗ EK směřuje na mnoho priorit najednou (klima, obrana, migrace, konkurenceschopnost), zatímco množství peněz zůstává stejné.
- ✗ Hrozí „přebarvování“ peněz. Fondy původně určené na „zezelenění“ energetiky či podporu nejvíce postiženým regionům mohou být přesměrovány jinam.
- ✗ Některá navržená opatření ke snížení cen energií, např. podpora dlouhodobých kontraktů či rozvoje sítí, jsou v pořádku, ale na řešení situace nejsou dostatečná, nebo na ně nejsou vyčleněny dostatečné zdroje.

**Zatím představená opatření mohou některé negativní aspekty dřívějších rozhodnutí EU mírnit, ale bez dalších a zásadnějších revizí, posílení financování a bez stanovování si dalších ambicí k avizovanému cíli nepovedou.**



**Děkuji za pozornost**